# Preoblikovanje v evropsko družbo (SE)

Transnational Restructuring Navigator

Ko želi podjetje spremeniti svoj pravni status v evropsko družbo (Societas Europaea - SE)

### Kaj morate vedeti o njem:

- SE ureja zakonodaja EU v skladu z **Uredbo ES 2157/2001** in **Direktivo 2001/86/ES o sodelovanju delavcev.** Največ SE je bilo doslej ustanovljenih v Nemčiji, kjer je približno 80 % vseh SE (podatki za leto 2021), sledi Francija s približno 15 %.
- Poleg tradicionalnih pravnih oblik, kot sta francoska Société Anonyme ali nemška Aktiengesellschaft, je bila leta 2004 ustanovljena nova nadnacionalna oblika: **evropska družba**. Evropska družba - znana tudi kot SE (latinsko Societas Europea) - je vrsta delniške družbe, ki podjetjem omogoča, da poslujejo v različnih evropskih državah po enotnih pravilih.
- Z **vidika delavcev** SE ustvarja novo perspektivo sodelovanja delavcev na evropski ravni in soodločanja v upravnih ali nadzornih odborih: Ko se nacionalna delniška družba preoblikuje v evropsko družbo (SE), se sklene sporazum SE o obveščanju, posvetovanju in sodelovanju delavcev. V njem sta urejena sestava nadzornega sveta in pristojnosti sveta delavcev evropske SE.
- Hkrati postane **pomemben instrument za spodkopavanje ali izogibanje** pravici **delavcev** do **sodelovanja** in soodločanja.
- To še posebej velja, kadar je glavni motiv preoblikovanja podjetja v SE "zamrznitev" sodelovanja delavcev v upravnem odboru ali "zmanjšanje števila članov upravnega odbora".
- **V** skladu z navedeno direktivo **vključenost delavcev v SE vključuje pravice do obveščenosti, posvetovanja in sodelovanja** :
    - Podobno kot v evropskem svetu delavcev so predstavniki delavcev v svetu delavcev SE obveščeni in se z njimi posvetuje.
    - V primerih, ko je določba o zastopanosti na ravni sveta že obstajala (tj. v večini držav članic EU) in se je uporabljala v praksi, zakonodaja SE predvideva "*na?elo pred-po*", kar pomeni, da imajo delavci v takih SE pravico izvoliti ali imenovati nekatere člane sveta (sodelovanje).
- Obstajajo **štirje različni načini ustanovitve SE**: z združitvijo (za ustanovitev evropske družbe), z **ustanovitvijo evropskega holdinga**, z **ustanovitvijo evropske hčerinske družbe** ali s **preoblikovanjem v SE**.

## Vaša naloga je...

- S pogajanji dosezite najboljši možni sporazum SE o obveščanju, posvetovanju in sodelovanju delavcev v upravnem odboru (če je to primerno) za delavce, na katere vpliva preoblikovanje vašega podjetja v SE.
- V proces vključite nacionalne in evropske sindikalne zveze ter poskrbite, da vam bodo od začetka pomagali sindikalni strokovnjaki.
- Kot predstavnik delavcev, ko se seznanite z načrtom vašega podjetja za preoblikovanje v SE, zberite čim več informacij o motivaciji in glavnih interesih v ozadju.
- Če obstajajo utemeljeni razlogi za domnevo, da je interes podjetja zamrzniti ali celo zaobiti obvezno udeležbo delavcev v upravnem odboru, se obrnite po nasvet na svojo nacionalno in evropsko sindikalno federacijo.
- V vsakem primeru se poskušajte izogniti zmanjšanju pravic delavcev do obveščanja, posvetovanja in sodelovanja s preoblikovanjem vašega podjetja v SE (npr. z ustanovitvijo holdinga v tuji državi brez sodelovanja delavcev; z zmanjšanjem števila mest v upravi ali nadzornem svetu ali "zamrznitvijo" pravic delavcev do sodelovanja).
- V primeru združitve ali preoblikovanja nadnacionalne družbe v SE stopite v stik z delavskim predstavništvom v drugi vključeni družbi/podjetjih - zelo priporočljivo je, da to storite tako, da stopite v stik z lokalno in evropsko panožno sindikalno organizacijo, da olajšate ta postopek.
- Če je skupno podjetje nadnacionalnega značaja in vključuje dva ali več evropskih svetov delavcev, se čim prej povežite z njimi in načrtujte pogajanja za vključitev prihodnjega skupnega podjetja v področje delovanja enega od obstoječih evropskih svetov delavcev ali za ustanovitev novega evropskega sveta delavcev.

Transnational Restructuring Navigator

# Matrika časovnega razporeda

## Obveznosti upravljanja

### Evropski sveti delavcev SE Sveti delavcev

- V primeru preoblikovanja podjetja, ki že ima evropski svet delavcev, mora uprava o tem čim prej obvestiti evropski svet delavcev (glej predvideni sklep).

### Predstavitve lokalnih delavcev

- Če podjetje nima evropskega sveta delavcev, mora uprava o načrtu preoblikovanja podjetja v SE obvestiti ustrezni organ za zastopanje delavcev ali odbor sindikata.

### Predstavniki delavcev v odboru

- Vodstvo bi moralo člane upravnega odbora o strategiji podjetja in vseh načrtih, ki bodo verjetno vplivali na delovno silo, obvestiti že v zelo zgodnji fazi in precej pred kakršno koli končno odločitvijo.

## Pravice delavcev in ukrepanje

### Evropski sveti delavcev SE Sveti delavcev

- Takoj ko se pojavijo govorice, mora evropski svet delavcev ali nacionalni organ za zastopanje delavcev zbrati čim več informacij o namenih in motivih podjetja.
- Kot vir informacij je priporočljivo uporabiti predstavnike delavcev na ravni upravnega odbora.
- Predstavniki delavcev na začetku pogosto nimajo potrebnih osnovnih informacij, saj je pravna oblika SE še vedno tema za ozek krog strokovnjakov. Pravne podlage so številne in niso vedno jasno usklajene: npr. uredba o SE 2157/2001 in direktiva o SE 2001/86/ES ter nacionalni izvedbeni zakoni prenašajo norme EU v pravni sistem vaše države.
- Stopite v stik s svojim sindikalnim koordinatorjem in evropsko zvezo sindikatov, da zagotovite vse informacije vseh zadevnih sindikatov in začnete pripravljati skupni sindikalni odziv.
- Ker bo vaš sporazum o evropskem svetu delavcev preoblikovan v sporazum SE, ki ne bo vključeval le pravic do obveščanja in posvetovanja, temveč morda tudi pravice do zastopanja na ravni delavskega sveta, stopite v stik s kolegi iz evropskega sveta delavcev, da se pripravite in izmenjate razpoložljive informacije.
- Seznanite se tudi z zakonskimi zahtevami in določili o postopkih in predpisih za nadzor združevanja in združevanja v vaši državi.

Transnational Restructuring Navigator

### Predstavitve lokalnih delavcev

- Za predstavnike delavcev, ki nimajo evropskega sveta delavcev, je potreba po zbiranju podpore in nasvetov še pomembnejša.
- Takoj ko se pojavijo govorice, mora nacionalni organ za zastopanje delavcev zbrati čim več informacij o namerah in motivih podjetja.
- Kot vir informacij se priporoča uporaba predstavnikov delavcev na ravni upravnega odbora.
- Predstavniki delavcev na začetku pogosto nimajo potrebnih osnovnih informacij, saj je pravna oblika SE še vedno tema za ozek krog strokovnjakov. Pravne podlage so številne in niso vedno jasno usklajene: Uredba 2157/2001 o SE in Direktiva 2001/86/ES o SE ter nacionalni izvedbeni zakoni prenašajo norme EU v pravni sistem vaše države.
- Stopite v stik s svojim sindikalnim koordinatorjem in evropsko sindikalno federacijo, da zagotovite popolne informacije vseh zadevnih sindikatov in začnete pripravljati skupni sindikalni odziv.
- Seznanite se tudi z zakonskimi zahtevami in določili o postopkih in ureditvi nadzora nad združevanjem in združevanjem v vaši državi.

### Predstavniki delavcev v odboru

- Predstavniki delavcev v upravnem odboru imajo dostop do enakih informacij kot predstavniki delničarjev. Če se širijo govorice o preoblikovanju v SE in upravni odbor še ni bil obveščen o takšnem načrtu, se lahko to vprašanje izpostavi na naslednji seji in zahteva popolno razkritje poslovnega primera. Če je bil takšen načrt že posredovan upravnemu odboru, se lahko evropskemu svetu delavcev, lokalnim predstavnikom delavcev in/ali sindikalnim funkcionarjem pošljejo signali, da se takšna pravna sprememba dejansko pripravlja. Opozorilo: lahko se uporabljajo posebna pravila o zaupnosti.

## Ukrepi sindikatov

### Evropski sveti delavcev SE Sveti delavcev

- Sindikati na nacionalni ravni bi morali predstavnikom delavcev v evropskem svetu delavcev zagotoviti podporo pri pripravi na pogajanja o dobrem sporazumu SE.
- V primeru večjih in nadnacionalnih sporazumov, ki vključujejo več kot en evropski svet delavcev, je treba o tem obvestiti tudi evropske sindikate in jih vključiti v proces.
- Sindikati bi morali biti zelo občutljivi na morebitne namere vodstva podjetja, da ustanovitev SE uporabi kot orodje za oslabitev udeležbe delavcev na ravni upravnega odbora z zmanjšanjem skupnega števila članov upravnega odbora ali "zamrznitvijo" udeležbe delavcev na ravni, ki ne upošteva primerov, ko bi se zaradi povečanja delovne sile povečalo tudi število predstavnikov delavcev na ravni upravnega odbora.
- Pomembno je poudariti, da lahko sindikati na nacionalni in evropski ravni delujejo kot strokovnjaki in

lahko postanejo tudi člani posebnega pogajalskega odbora, ki ga je treba ustanoviti za pogajanja o sporazumu SE. To je zagotovljeno v direktivi SE in mora biti zagotovljeno tudi v nacionalni zakonodaji za izvajanje te direktive.

### Predstavitve lokalnih delavcev

- Sindikati na nacionalni ravni bi morali predstavnikom delavcev zagotoviti podporo pri pripravi na pogajanja o dobrem sporazumu SE.
- V primeru večjih in nadnacionalnih sporazumov je treba o tem obvestiti tudi evropsko(-e) zvezo(-e) sindikatov in jih vključiti v proces.
- Sindikati lahko razmislijo tudi o aktivnem sodelovanju v SNB, ki se pogaja o sporazumu SE. Za več podrobnosti glejte poglavje o pogajanjih.

### Predstavniki delavcev v odboru

- V nekaterih primerih imajo lahko sindikalni funkcionarji mandat v upravnem odboru podjetja. Če temu ni tako, je treba vzpostaviti tesen stik s predstavniki delavcev, ki so v upravnem odboru. To bo omogočilo hitro preverjanje govoric in, če bodo potrjene, pripravo nadaljnjih korakov (glejte naslednje dele časovnice).

## Vloga javnih organov

### Evropski sveti delavcev SE Sveti delavcev

- V tej fazi javni organi nimajo vloge. Lahko pa se informirate o vlogi nacionalnih ali lokalnih javnih organov pri prejemanju informacij in podatkov ter o tem, kako bodo objavljeni na nacionalni in evropski ravni.

### Predstavitve lokalnih delavcev

- Na tej stopnji in v tem kontekstu ni vloge.

### Predstavniki delavcev v odboru

- Na tej stopnji in v tem kontekstu ni vloge.

Transnational Restructuring Navigator

# Further reading and resources

PREOBLIKOVANJE V EVROPSKO DRUŽBO (SE)

## Are employee participation rights under pressure? Trends at national and EU level.

ETUI Policy Brief.

Avtor(i): Aline Conchon

Organizacija(-e): ETUI

Tip: PDF

Kategorija: Raziskave

Jezik: Angleščina

Dostop: Javna stran

Leto: 2012

PREOBLIKOVANJE V EVROPSKO DRUŽBO (SE)

## Frequently Asked Questions (FAQ) on SE WCs

Workers Participation Website.

Organizacija(-e): ETUI

Tip: Spletna stran

Kategorija: Raziskave

Jezik: Angleščina

Dostop: Javna stran

PREOBLIKOVANJE V EVROPSKO DRUŽBO (SE)

Transnational Restructuring Navigator

## European Company (SE) facts and figures (2014)

ETUI, Brussels.

Organizacija(-e): ETUI

Tip: Spletna stran

Kategorija: Raziskave

Jezik: Angleščina

Dostop: Javna stran

Leto: 2014

PREOBLIKOVANJE V EVROPSKO DRUŽBO (SE)

## SE Companies in 2017. Workers' Participation Europe Network, ETUI

Avtor(i): Anders Carslon

Kategorija: Raziskave

Jezik: Angleščina

Leto: 2017

PREOBLIKOVANJE V EVROPSKO DRUŽBO (SE)

## Fakten zur Europäischen Aktiengesellschaft. Stand: 31.12.2021. Hans Böckler Stiftung

Avtor(i): Sophie Rosenblohm / Sebastian Sick

Tip: PDF

Kategorija: Dejstva in podatki

Jezik: Nemščina

Dostop: Javna stran

Transnational Restructuring Navigator

Leto: 2021

PREOBLIKOVANJE V EVROPSKO DRUŽBO (SE)

## Legal expert report on the topic that provides a comprehensive overview of the issue across EU Member States

Tip: Spletna stran

Kategorija: Pravni naslov

Jezik: Angleščina

Dostop: Javna stran

PREOBLIKOVANJE V EVROPSKO DRUŽBO (SE)

## Communication of the EU Commission

Organizacija(-e): European Comission

Tip: Spletna stran

Kategorija: Pravni naslov

Jezik: Angleščina

Dostop: Javna stran

Leto: 2009

PREOBLIKOVANJE V EVROPSKO DRUŽBO (SE)

**The SE Directive only safeguards co-determination to the extent that it exists at the time of the SE's registration and does not provide for any adjustments thereafter ("before and after principle")**

Transnational Restructuring Navigator

In particular in Germany, more and more companies are utilising this "loophole" and transforming themselves into an SE.

Kategorija: Pravni naslov

Jezik: Angleščina

PREOBLIKOVANJE V EVROPSKO DRUŽBO (SE)

## The transformation of a company governed by national law into a European company (SE) must not reduce the participation of trade unions in the composition of the Supervisory Board

Organizacija(-e): CJEU

Tip: PDF

Kategorija: Pravni naslov

Jezik: Angleščina

Dostop: Javna stran

Leto: 2022

PREOBLIKOVANJE V EVROPSKO DRUŽBO (SE)

## Basic information on the SE legal form and related procedures and employer obligations on the EU Website "Setting up a European Company (SE)"

Tip: Spletna stran

Kategorija: Pravni naslov

Jezik: Angleščina

Dostop: Javna stran

Transnational Restructuring Navigator

PREOBLIKOVANJE V EVROPSKO DRUŽBO (SE)

## Council Directive 2001/86/EC of 8 October 2001 supplementing the Statute for a European company with regard to the involvement of employees

Tip: Spletna stran

Kategorija: Pravni naslov

Jezik: Angleščina

Dostop: Javna stran

PREOBLIKOVANJE V EVROPSKO DRUŽBO (SE)

## Arbeitnehmerbeteiligung in der Europäischen Aktiengesellschaft (SE). Handbuch für die Praxis

Avtor(i): Michael Stollt / Elwin Wolters

Tip: PDF

Kategorija: Vodniki Unije

Jezik: Nemščina

Dostop: Javna stran

Leto: 2012

Transnational Restructuring Navigator

PREOBLIKOVANJE V EVROPSKO DRUŽBO (SE)

## Article on freezing or escaping workers participation rights in Germany with recent data

Felix Gieseke / Fokko Misterek / Sebastian Sick (2021): 4 von 5 großen SE vermeiden die paritätische Mitbestimmung (www.mitbestimmung.de)

Tip: Spletna stran

Kategorija: Vodniki Unije

Jezik: Nemščina

Dostop: Javna stran

PREOBLIKOVANJE V EVROPSKO DRUŽBO (SE)

## Website on SEs of the German Hans-Böckler Foundation

Kategorija: Vodniki Unije

Jezik: Nemščina

Dostop: Javna stran

PREOBLIKOVANJE V EVROPSKO DRUŽBO (SE)

## Negotiations on workers involvement in the European Company

Very useful practical guideline on the negotiation of SE agreements for trade unions and workers representatives.

Organizacija(-e): ETUC

Tip: PDF

Kategorija: Vodniki Unije

Jezik: Angleščina

Dostop: Javna stran

Transnational Restructuring Navigator